

לרפואת רחמים בן אסתר, לרפואת רחל ציון בת אודיה, לעילוי נשמת לאה מרים בת נחמיה ע"ה

פרשת האזינו

עניני הפרשה: שירת האזינו: חסדי ה' עם ישראל, חטאי ישראל, עונשם של ישראל, ונקמת ה'

בגויים לעתיד לבוא • מסירת ההנהגה ליהושע בן נון • הכנה להסתלקות משה רבינו

שאר האומות, והלכו אחרי ה' במדבר, בארץ לא זרועה. שם הקיפם ה' בענני כבוד, שמר עליהם מהנחשים והעקרבים ומאומות העולם, ונתן להם את התורה. נהג עמהם בחמלה וברחמים, והעמיד את ענני כבודו בין אומות העולם לבין ישראל, כדי לקבל את החיצים שירו עליהם. הביאם לארץ ישראל המבורכת בפירותיה יותר מכל ארצות העולם, וכפי שהיה בזמן שלמה המלך ובזמן מלכות ישראל ועשרת השבטים, שהיו ישראל משופעים ברוב טובה וברכה בארצם.

חטאיהם של ישראל: אמנם כאשר התרבתה כל כך טובתם הגשמית של ישראל, נהגו בהנהגות של גנאי ובזיון כלפי ה', הכעיסוהו בעשיית עבירות מתועבות, ועבדו עבודות זרות שאפילו הגויים לא היו רגילים בהם. וכביכול החלישו את כח ה' מלהיטיב להם.

עונשם של ישראל: כאשר עברו ישראל על כל

• **שירת האזינו:** שירה זו מחולקת לארבעה חלקים, חסדי ה' עם ישראל, חטאיהם של ישראל, עונשם על ידי ה', והענשת הגויים לעתיד לבוא על הרעות שעשו לישראל.

פתיחה: תחילה העמיד משה רבינו כעדים לדבריו את השמים ואת הארץ, שהם קיימים לעולם, ואף השכר והעונש באים באמצעותם, שאם יזכו ישראל ירדו גשמיהם בעיתם והארץ תיתן יבולה, ואם לא יזכו ייעצר המטר והארץ לא תתן יבולה.

הזכרת חסדי ה' עם ישראל: ולאחר שפתח בדברים בשבחה של התורה, ובשבחו של הקדוש ברוך הוא, תיאר בפניהם את חסדי ה', כי גם כאשר חטאו לפניו האומות הקדומות לא העבירם מהעולם לגמרי, כיון שעתידיים היו בני ישראל לצאת מהם. והיו בני ישראל נאמנים לה' בהיותם במדבר, שקיבלו על עצמם את תורתו ומלכותו, דבר שלא הסכימו לו

העבירות הללו הענישם ה' על ידי אומות בזויות ששלטו בהם, ושרף את בית המקדש וירושלים המיוסדת על ההרים, הוסיף וחיבר להם רעה על רעה, עד שנעשו מזי רעב, ואף חיות השדה והנחשים היו מזיקים בהם. מחוץ לעיר הכתה בהם חרב האויבים, ובחדרים שבתוך הבתים היתה אימה מהמגיפות שהמיתו בהם. עד שרצה ה' לפזרם בכל קצוות העולם ולהשבית את זכרם מבני אדם, כיון שהיו מעשיהם כמעשי סדום ועמורה, ואף שסבורים הם שנשתכחו מעשיהם הרעים אין הדבר כן, אלא כל מעשיהם שמורים וזכורים לפני ה', וכאשר תסתיים זכות אבותיהם המגינה עליהם, יבואו עליהם עונשים אלו. אך לא עשה כן להענישם בעונשים גדולים כל כך, כדי שלא יחשבו האויבים שמכוחם וכח אלוהיהם נעשה הדבר, ולא יבינו שרק מחמת רצון ה' להענישם ניתנו ישראל בידם.

אמנם לאחר שיביא ה' על ישראל את כל העונשים הללו, ישוב ויתנחם על עבדיו להפוך מחשבתו עליהם לטובה, ולחזור ולרחם עליהם, כי יראה שיד האויבים הולכת ומתחזקת עליהם, ואין להם מושל או מחזק שיגן עליהם, ויאמר להם ה', היכן הם אותן עבודות זרות שעבדתם, והייתם סבורים שיגנו עליכם, והרי אינם מועילים לכם במאומה, ועתה עליכם להבין - מהפורענות שהבאתי עליכם ולא ניצלתם ממנה עד שהושעתי אתכם בעצמי - שרק ה' יכול להשפיל או להרים, ואין כח או אלהים אחרים שבכוחם לעשות דבר.

נקמת ה' בגויים לעתיד לבוא: ובאותו זמן ישבע ה' שיניח את מידת הרחמים ויאחז במידת הדין להעניש את אויבי ישראל, שהוסיפו להרע לישראל יותר ממה שגזר עליהם ה', ויעניש אותם באחרית הימים על עוונותיהם ועל עוונות אבותיהם, מתחילת הזמן שהרעו לישראל. ויענישם ה' גם על ההריגות שעשו בישראל, וגם על הגזל והחמס שעשו להם, עד שיפייס את ארצו ואת עמו על כל הצרות שעברו עליהם. ובאותה שעה ישבחו אומות העולם את ישראל, שדבקו בקדוש ברוך הוא כל שנות גלותם ולא עזבוהו, כי היו יודעים בטובו ובשבחו.

מסירת ההנהגה ליהושע בן נון: באותה שבת האחרונה לחיי משה רבינו [שנפטר באותה שבת] העמיד משה רבינו את יהושע בן נון שיהא דורש בחייו, ויעמוד לפני יהושע מתורגמן שישמיע את דבריו לכל ישראל, כדי שלא יאמרו ישראל הרי בחיי משה רבך לא דיברת ואם כן כיצד לאחר מותו תדבר, ועל ידי מעשיו הראה להם משה שכבר עתה ראוי יהושע להנהגה, אמנם יהושע בן נון עצמו נשאר בענוותנותו ולא זחה דעתו מכל הגדולה שנעשתה לו.

הכנה להסתלקות משה רבינו: ציוה ה' על משה רבינו לעלות להר נבו שבארץ מואב, ויראה משם את כל ארץ ישראל כיון שלא יזכה להכנס אליה, וכיון שידע ה' שהיא חביבה על משה רבינו ציוה עליו לראותה כעת לפני מותו, ולאחר מכן ימות שם באותה מיתת נשיקה שמת בה אהרן הכהן.

